

Preses relīze

Luksemburgā, 2021. gada 4. oktobrī

Eiropas mežsaimniecības Savienības stratēģija: pozitīvi, taču ierobežoti rezultāti

Lai gan meža platība Eiropas Savienībā pēdējo 30 gadu laikā ir palielinājusies, šo mežu stāvoklis pasliktinās. Ilgtspējīgas apsaimniekošanas prakse ir svarīga, lai mežos saglabātu biodaudzveidību un risinātu klimata pārmaiņu problēmas. Ņemot vērā ES 2014.–2020. gada meža stratēģiju un galvenās ES rīcībpolitikas šajā jomā, Eiropas Revīzijas palātas (ERP) īpašais ziņojums norāda, ka tajās jomās, kurās Eiropas Komisijai ir pilnīga kompetence rīkoties, tā būtu varējusi veikt stingrākus pasākumus, lai aizsargātu ES mežus. Piemēram, būtu iespējams vairāk darīt, lai apkarotu nelikumīgu mežizstrādi un mērķtiecīgāk vērstu lauku attīstības mežsaimniecības pasākumus uz biodaudzveidību un klimata pārmaiņām.

Finansējums, kas no ES budžeta sniegts meža platībām, ir daudz mazāks nekā lauksaimniecībai sniegtais finansējums, lai gan mežiem klātās zemes platība un lauksaimniecībā izmantotā platība ir gandrīz vienādas. ES finansējums mežsaimniecībai nepārsniedz 1 % no KLP budžeta, un tas tiek izmantots, lai atbalstītu saglabāšanas pasākumus, stādīšanu un kokaugiem klāto platību atjaunošanu. No ES mežsaimniecības finansējuma 90 % ir piešķirti ar Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) starpniecību.

“Mežiem ir vairākas funkcijas – tie kalpo vidiskiem, ekonomiskiem un sociāliem mērķiem, un ekoloģisku robežu noteikšana, piemēram, mežu izmantošanā enerģijas ieguvei, turpinās,” teica par šo ziņojumu atbildīgais Eiropas Revīzijas palātas loceklis Samo Jereb. *“Meži var darboties kā būtiski oglekļa dioksīda piesaistītāji un palīdz mums samazināt klimata pārmaiņu ietekmi, piemēram, meža ugunsgrēkus, vētras, sausumu un biodaudzveidības mazināšanos, bet tikai tad, ja tie ir labā stāvoklī. Eiropas Komisijai un dalībvalstīm ir enerģiskāk jārīkojas, lai nodrošinātu mežu noturību.”*

Revidenti konstatēja, ka galvenās ES rīcībpolitikas risina biodaudzveidības problēmas un klimata pārmaiņas ES mežos, taču to ietekme ir ierobežota. Piemēram, lai gan ES Kokmateriālu regula aizliedz nelikumīgi iegūtu kokmateriālu un koka izstrādājumu tirdzniecību Eiropas Savienībā, nelikumīga mežizstrāde vēl aizvien tiek veikta. Regulas izpildes panākšana dalībvalstīs ir nepilnīga,

Šī preses relīze sniedz kopsavilkumu par Eiropas Revīzijas palātas sagatavoto īpašo ziņojumu. Tā pilns teksts ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

un bieži vien trūkst efektīvu pārbaužu, tostarp no Komisijas puses. Tālizpēte (Zemes novērošanas dati, kartes un ģeotagotas fotogrāfijas) sniedz lielu potenciālu izmaksu ziņā lietderīgi pārraudzīt lielas platības, taču Komisija to neizmanto konsekventi.

ES ir pieņēmusi vairākas stratēģijas ES mežu nabadzīgās biodaudzveidības un saglabāšanas stāvokļa risināšanai. Tomēr revidenti konstatēja, ka meža dzīvotņu saglabāšanas pasākumu kvalitāte joprojām ir problemātiska. Kaut gan 85 % aizsargāto dzīvotņu novērtējumu norādīja uz sliktu vai vāju saglabāšanas stāvokli, lielākā daļa saglabāšanas pasākumu ir vērsta uz stāvokļa saglabāšanu, nevis atjaunošanu. Dažos apmežošanas projektos revidenti konstatēja monokultūras kopas; dažādu sugu jaukšana būtu uzlabojusi biodaudzveidību un noturību pret vētrām, sausumu un kaitēkļiem.

Revidenti secina, ka lauku attīstības pasākumiem ir bijusi neliela ietekme uz meža biodaudzveidību un klimatnoturību, kam daļēji par iemeslu ir pieticīgie izdevumi mežiem (3 % no visiem lauku attīstības izdevumiem praksē) un nepilnības pasākumu izstrādē. Meža apsaimniekošanas plāna pastāvēšana, kas ir nosacījums ELFLA finansējuma saņemšanai, nesniedz pietiekamu pārliecību par to, ka finansējums tiks novirzīts vides ziņā ilgtspējīgām darbībām. Turklāt ES kopīgā uzraudzības sistēma nevērtē mežsaimniecības pasākumu ietekmi uz biodaudzveidību vai klimata pārmaiņām.

Vispārīga informācija

ES ir apstiprinājusi starptautiskus nolīgumus (ANO Konvencija par bioloģisko daudzveidību un Ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam un tās 15. ilgtspējīgas attīstības mērķis) un tāpēc tai ir jāievēro vairāki mērķrādītāji, kas tieši saistīti ar biodaudzveidību mežos. Turklāt ES Līgumi aicina Eiropas Savienības darbību vērst uz to, lai panāktu stabilu Eiropas attīstību. Tomēr ziņojumā par Eiropas mežu stāvokli, kas publicēts 2020. gadā, secināts, ka kopumā Eiropas mežu stāvoklis pasliktinās; citi ziņojumi un dati no dalībvalstīm to apstiprina.

Komisija 2021. gada jūlijā nāca klajā ar savu jauno ES mežu stratēģiju.

Īpašais ziņojums Nr. 21/2021 *“Eiropas Savienības finansējums biodaudzveidībai un klimata pārmaiņām ES mežos: pozitīvi, taču ierobežoti rezultāti”* ir pieejams ERP tīmekļa vietnē (eca.europa.eu).

Kontaktinformācija presei:

ERP preses birojs: press@eca.europa.eu

- *Claudia Spiti*: claudia.spiti@eca.europa.eu - Mob. tālr.: (+352) 691 553 547
- *Vincent Bourgeois*: vincent.bourgeois@eca.europa.eu - Mob. tālr.: (+352) 691 551 502